

Zienswijze Herindelingsontwerp 'nieuwe gemeente Haarlemmermeer'

Aan: *Het college van Burgemeester & Wethouders gemeente Haarlemmerliede & Spaarnwoude*

CC: *Gemeenteraad Haarlemmerliede & Spaarnwoude, Gemeenteraad Haarlemmermeer, Provinciale Staten Noord-Holland, gemeenteraad Haarlem, Dorpsraad Spaarndam*

Van: *Jilt Sietsma, Molenwerf 45, Spaarndam*

Geacht college van B&W van gemeente Haarlemmerliede & Spaarnwoude,

Met dit schrijven maak ik u mijn zienswijze kenbaar op het Herindelingsontwerp dd. 22 november 2016 t.a.v. de fusie tussen de gemeentes Haarlemmerliede en Spaarnwoude en Haarlemmermeer.

Allereerst kort over de noodzaak tot het herindelen van de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude. Er lijkt in brede zin weinig twijfel te bestaan over de noodzaak tot 'handelen.' Om de kwaliteit van bestuur in de toekomst te kunnen blijven waarborgen is er, zeker in het licht van verzwaarde decentrale bestuurslasten, de dynamiek vanuit de Metropoolregio en de kwetsbaarheid van een kleine ambtelijke organisatie, alle reden om tot een gemeentelijke herindeling/fusie over te gaan. Wat dit punt betreft sluit ik mij aan bij de motivering om niet zelfstandig als gemeente door te gaan (zoals o.a. op pagina 9 in het ontwerp kort gemotiveerd).

Als inwoner van Spaarndam-Oost heb ik echter grote moeite met de integrale samenvoeging van onze gemeente met die van Haarlemmermeer zoals beschreven in het ontwerp. Mijn verzoek aan u is dan ook om gelijktijdig met het uitvoeren van het fusieproces, de afsplitsing van Spaarndam-Oost mogelijk te maken zodat mijn dorpskern kan worden samengevoegd met Spaarndam-West en Spaarndam als 1 dorp binnen 1 bestuurlijke eenheid, Haarlem, zal vallen. Ik zal hieronder uiteenzetten waarom.

1. *Uit onderzoek is gebleken dat herindeling van de gemeente H&S en hereniging van Spaarndam-Oost met Spaarndam-West de beste optie is.*
  - a. Onderzoek Berenschot: niet HERINDELEN maar HERVERDELEN

In het herindelingsontwerp wordt een aantal maal gerefereerd aan/ geciteerd uit het rapport van Berenschot (2015). Terecht, want het is een goed rapport. Het is echter teleurstellend om vast te moeten stellen dat de conclusies van dit onderzoek onvoldoende zijn overgenomen in het onderzoeksproces betreft de toekomst van H&S. Wanneer dat wel was gedaan zou dat hebben geleid tot een ander herindelingsproces met als gevolg een ander herindelingsontwerp. Ik citeer daarom graag (ook) uit het Berenschot-rapport.

Berenschot verkent een aantal opties voor de toekomst van H&S. Hierbij komen onder andere 'herindeling' (integraal fuseren) en 'herverdeling' (gesplitst fuseren) als opties aan de orde. Berenschot stelt onder meer:

"Herverdeling geeft goede mogelijkheden om bestuurlijk en ambtelijk bestuurskrachtig te zijn en met vertrouwen de toekomst tegemoet te zien. Hoewel het gaat om een complex proces biedt het in potentie het beste toekomstperspectief voor de woongemeenschappen. (...) Het effect van een bestuurlijke fusie op dit criterium is vanzelfsprekend sterk afhankelijk van de keuze voor de partner(s). De opsplitsing van de gemeente maakt het

mogelijk te zoeken naar optimale samenhang in dorps- & kernenbeleid. Gezien de huidige situatie met de dubbeldorpen is dit een positief effect.” (p. 81).

En in de conclusie:

“De optie ‘Bestuurlijke fusie, herverdelen’ biedt voor de gemeenschap het meest interessante perspectief. Het herenigen van de dubbel-dorpen tot homogene gemeenschappen is daar –samen met de hoogste bestuurskracht en duurzaamheid- het meest zichtbare aspect van.” (p 94).

In de scorekaart die Berenschot maakt scoort de optie ‘herverdelen’ beter dan ‘herindeling’ op de categorieën van ‘duurzaamheid’, ‘regionale verhoudingen’, ‘samenhang’ en ‘bestuurskracht.’ Op geen enkele categorie scoort herverdelen slechter dan herindelen.

Optie	Weging					
	Bestuurskracht	Draagvlak	Samenhang	Regionale verhoudingen	Duurzaamheid	Financiële effecten
Bestuurlijke zelfstandig, huidig						
Regieorganisatie						
Ambtelijke fusie, integratie						
Ambtelijke fusie, WGR-constructie						
Bestuurlijke fusie, herindeling						
Bestuurlijke fusie, herverdeling						

Pagina 91

De optie die door Berenschot dus als meest kansrijk wordt aangemerkt is de optie “bestuurlijke fusie – **herverdeling**”. En niet de in het voorliggende herindelingsontwerp voorgestelde optie van “bestuurlijke fusie – **herindeling**” waarbij H&S onverdeeld overgaat in een andere gemeente. Waarom dan toch voor deze optie gekozen? Helaas: de motivering hiervoor ontbreekt in het herindelingsontwerp. Er wordt over dit vraagstuk ‘heen geschreven’ en simpelweg gesteld:

“Op basis van een aantal onderzoeksrapporten over de bestuurskracht van de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude, raadpleging van inwoners en ondernemers en diverse raadsvergaderingen, besloot de gemeenteraad op 16 juni 2015 dat het niet wenselijk is om in de huidige vorm en omvang bestuurlijk zelfstandig te blijven voortbestaan en te koersen richting ongedeelde bestuurlijke samenvoeging.” (p. 14)

Hierbij is het op zijn minst bijzonder te noemen dat het rapport van Berenschot in het herindelingsontwerp wél selectief wordt aangehaald ter motivering (p 14/15) van het besluit van fuseren, maar dat juist de eerder genoemde conclusie van Berenschot op het gebied van herverdeling niet helder genoemd wordt - laat staan dus dat het besluit tot herindeling boven herverdeling wordt gemotiveerd in het herindelingsontwerp. Dat is jammer, het werk van Berenschot is gedegen uitgevoerd en zal daarnaast ook kostbaar zijn geweest.

Ik verzoek u concreet alsnog op dit argument van Berenschot in te gaan.

Wellicht is een reden waarom dan toch tot de keuze voor herindeling is overgegaan het behoud van de groene buffer? Berenschot waarschuwt hiervoor overigens ook als gevaar bij de optie herverdeling:

“Het lijkt (bij herverdeling – Sietsma) van belang te borgen dat de groene buffer onder één bestuur komt te vallen. Dit maakt het eenvoudiger om de krachtige ambities ten aanzien van dit gebied overeind te houden.” (p.88)

Een begrijpelijk standpunt. Echter: teloorgang van de groene buffer is bij afsplitsing van (alleen) Spaarndam-Oost geen reëel gevaar meer; het grootste gedeelte blijft immers onder gezag van 1 gemeente (toekomstig Haarlemmermeer). Daarnaast is het mogelijk om bij een fusie van Spaarndam-Oost met Haarlem afspraken te maken over de omgang met het kleine gedeelte van de groene buffer dat mogelijk mee overgaat naar Haarlem, net zoals dat nu is gedaan met Haarlemmermeer. Dit is dus geen argument tégen herverdeling.

Concluderend: gedegen onderzoek wijst uit dat niet de voorgenomen herindeling, maar juist herverdeling van H&S de beste optie is voor alle partijen, vanuit alle hoeken en op alle onderwerpen bekeken. Voor Spaarndam-Oost betekent deze optie een oplossing waarin het dorp weer als homogene, verbonden gemeenschap kan fungeren. Dat dit bij zal dragen aan de kracht van de (nieuwe) gemeenschap wordt ook door Berenschot opgemerkt:

“De kracht van de gemeenschap is vooral geconcentreerd binnen deze kernen en dit blijkt uit het rijke verenigingsleven en de hechte verbanden binnen de kernen. Tegelijkertijd wordt de kracht van de gemeenschap als geheel beperkt door het gebrek aan verbondenheid van de kernen, de situatie van de dubbeldorpen en de beperkte omvang van deze kernen.” (p. 55).

Ik verzoek u wederom concreet alsnog op dit argument van Berenschot in te gaan.

b. Onderzoek Enquête Dorpsraad Spaarndam

Het is u bekend dat er door de Dorpsraad een peiling onder de bewoners van geheel Spaarndam is gehouden. Met een representatieve respons van 47% en een duidelijke uitslag: de Spaarndammers willen 1 Spaarndam. Ook de algemene tendens tijdens inspraak- en debatavonden wijst hierop. Als democraten die een luisterend oor hebben voor degenen die ze vertegenwoordigen kunt u deze peiling niet zomaar terzijde schuiven, zoals helaas wél in het herindelingsontwerp is gedaan. Wanneer u twijfels hebt over de opzet, juistheid van de peiling of de actuele waarde ervan, zou u een soortgelijke peiling binnen eigen beheer (in samenwerking met de gemeente Haarlem?!) nogmaals kunnen laten uitvoeren. *Prove us wrong!*, zou ik u willen uitdagen.

2. Het is als inwoner van -Oost mijn wens om het dorp te herenigen

In aanvulling op het onderzoek door derden deel ik graag mijn eigen observaties met u. Spaarndam is sinds 1927 gescheiden in een westelijk en een oostelijk deel. Dat er na 90 jaar nieuwe gemeentegrenzen worden getrokken betekent een kans voor het dorp om eindelijk op bestuurlijk niveau samengevoegd te worden.

Want hoe onwerkelijk is het dat anno 2017 in Nederland een nieuwe asfaltweg halverwege het dorp eindigt, omdat daar de gemeentegrens ligt? Of dat er voor subsidies voor duurzame projecten bij 2 gemeenteloketten moet worden aangeklopt (en er vervolgens afstemming moet plaatsvinden om dubbelingen te voorkomen)? Dat er op Dorpsraadavonden soms spanningen ontstaan tussen ‘Oost’ en

'West' omdat 'zij meer gepamperd worden' en 'hun minder belastingen hoeven te betalen.' Dat er geen integraal verkeersbeleid kan worden uitgevoerd of dat vraagstukken rond ruimtelijke ordening niet vanuit het totaalbeeld van het dorp kunnen worden behandeld?

Belgische toestanden, zou je zeggen. Toch is dit ook de dagelijkse werkelijkheid in Spaarndam. En dat kan beter. Vanuit het dorp gezien is integraal beleid op alle terreinen natuurlijk de beste optie. En dat kan alleen wanneer er ook integraal bestuurd kan worden; vanuit 1 gemeente dus.

3. Spaarndam is al georiënteerd op Haarlem

De laatste reden om tot afsplitsing van Oost én om voor samengang met Haarlem te pleiten is gevoelsmatig. Als Spaarndammers naar buiten kijken, zijn ze met name georiënteerd op Haarlem (en evt Velsen). Daar wonen onze vrienden, gaan onze kinderen naar school, daar doen we boodschappen en gaan we naar de bioscoop. En dus niet in Hoofddorp, Nieuw-Vennep of 1 van de andere 24 kernen die Haarlemmermeer rijk is. De stad waaruit vandaan wij Spaarndammers straks bestuurd worden, ligt simpelweg te ver weg. Vanaf mijn huis is het ruim 20 kilometer. Een half uur met de auto of een uur met het OV. Ik weet van de servicepunten, maar daar gaat het mij hier niet om. Ik ben geen klant van de gemeente en ik hoef in die zin ook geen 'service'. Ik ben een burger en wil wederzijdse verbondenheid ervaren met de ambtenaren en politici die ik gekozen heb en mijn gemeente besturen. Dat gaat verder dan een paspoort ophalen, ik hoop dat u ook die mening bent toegedaan.

Wanneer de herindeling doorgaat zoals gepland zal Spaarndam het Groningen van de gemeente Haarlemmermeer worden. Er is niks mis met Groningen, integendeel zelfs. Maar we kunnen dagelijks lezen hoe het voelt voor de bewoners daar om fysiek op grote afstand van de beslissers te wonen. Het bestuur van onze gemeente zal een ver-van-ons-bed-show worden waarin de stem van bewoners uit Spaarndam-Oost slechts zacht zal klinken. Papier is geduldig en wat er ook wordt afgesproken, beloofd of gepland, zo zal het zijn. Of in elk geval worden wanneer de nieuwigheid van de fusie eraf is.

Gelukkig is er (voor Spaarndam) een goed alternatief. Gun ons deze kans!

Tenslotte: ik heb me in deze zienswijze beperkt tot de toekomst van Spaarndam(-Oost) en niet op die van de andere kernen. Ik denk dat de bewoners van deze kernen het best voor zichzelf kunnen spreken.

Ik dank u bij voorbaat voor uw aandacht en verneem graag uw reactie op mijn verzoek.

Hoogachtend,

Jilt Sietsma, Spaarndam